

ชื่อเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน
กับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3

ผู้วิจัย นายเสน่ห์ เหลือจันทร์   **ปริญญา ค.ม.**(การบริหารการศึกษา)

กรรมการที่ปรึกษา   ดร. อุดมศักดิ์ สุนทรโรจน์   ประธานกรรมการ

                          อาจารย์กัมภีร์ สุดแท้   กรรมการ

                          อาจารย์ธนาภณ พันธุ์ศรี   กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม 2551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่
ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันทั้งโดยรวมและรายด้าน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สกนคร เขต 3 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 142 คน ครูที่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์
ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จำนวน 142 คนและคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำนวน
142 คน รวมทั้งสิ้น 426 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert Type) จำนวน 60 ข้อเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร
สถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศกนคร เขต 3 โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้การ
วิเคราะห์ t - test และ F - test (One-Way ANOVA) ทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี

S (S - Method) ของเซฟเฟ้ (Scheffe')

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ด้านแรก คือ ด้านงานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน ด้านการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปฏิบัติงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการปฏิบัติงานมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

4. โรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนขนาดใหญ่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 สอดคล้องกัน คือ ผู้บริหารควรพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานอื่น โดยจัดและเข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนจัดขึ้น ส่งเสริมการอบรมด้านอาชีพให้เป็นรูปธรรม เน้นงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมแสดงความคิดเห็นตามบทบาทหน้าที่รวมถึงประชาสัมพันธ์และรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาทุกภาคเรียน เพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในทางที่สร้างสรรค์

TITLE The Roles of Educational Institution Administrators and the Relationships between Schools and Educational Institution Community under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area Zone 3

AUTHOR Mr. Sane Lueakhan **DEGREE** M.Ed.(Educational Administration)

ADVISORS Dr.Adulyasak Soonthomrojana Chairman
Mr. Khambhee Sudtae Committee Member
Mr. Thanaphon Bhansri Committee Member

RAJABHAT MAHA SARAKHAM UNIVERSITY, 2008

ABSTRACT

The purposes of this study were to examine the roles of educational institution administrators and the relationships between schools and educational institution community under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area Zone 3, to compare levels of work performance of educational institution community under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area Zone 3 as viewed by educational institution administrators, teacher performing their work in the relationships between schools and community, and basic educational institution committee members at schools with different sizes as overall and in each aspect ; and to investigate recommendations involving the roles of educational institution and administration community under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area Zone 3.

The sample consisted of 142 educational institution administrators, 142 teachers performing their work in the relationships committee members, totally 426 persons under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area Zone 3 in the academic year 2006, obtained by using the stratified random sampling technique. The instrument used in this study was a Likert-type 60 item 5-rating-scale questionnaire on the educational institution administrators' roles and the relationships between schools and educational institution

community under the Office of Sakon nakhon Educational Service Area Zone 3. The statistics used for analyzing the collected data were percentage, mean, standard deviation, and One-way ANOVA.

The results of the study were as follows:

1. The roles of educational institution administrators and the relationships between schools and basic educational institution community under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area Zone 3 as overall were at a high level. When each aspect was considered, it was found that their roles were at a high level in every aspect : promotion of student affairs, publicizing educational works, and mobilization of resources for education.

2. The school administrators, teachers performing their work in the relationships between schools and community. And basic educational institution committee members viewed differently about the roles of educational institution administrators and the relationship between schools and basic educational institution community under the Office of Sokon Nakhon Educational Service Area Zone 3 as overall at the .01 level of statistical significance in every aspect.

3. The small-sized schools and the large-sized schools viewed about the roles of educational institution administrators and the relationships between school and basic educational institution community under the Office of Sakon Nakhon Educational Service Area Zone 3 as overall at a high level.

4. The small-sized and large-sized schools provided recommendations about the administrators' roles and school-community relations under the Office of Sakon Nakhon Educational service Area Zone 3 in congruence with one another : The administrators should develop education quality to be in accordance with the educational service area and other agencies by organizing and participating in the activities organized by the community, should concretely promote career training with an emphasis on student mentoring , providing opportunities for the community to participate in expressing ideas according to their functional roles, and public relations and reporting on operational outcomes of the educational institution every semester to originate good understanding between the schools and community in a creative way.